

WORKSHOP

Praktisch natuurbeheer voor amfibieën en reptielen

Natuurbeheer voor amfibieën en reptielen

Amfibieën en reptielen (herpetofauna) hebben een verborgen levenswijze en veel soorten zijn lastig waar te nemen. Daarom wordt bij het beheer en groenonderhoud de herpetofauna soms over het hoofd gezien. Veel beheerders zijn zich daarvan bewust, maar weten vaak niet hoe ze het beheer zouden kunnen aanpassen, zonder dat de overige natuurwaarden in het geding komen.

De zandhagedis is een 'gidssoort' van gevarieerde en structuurrijke heide- en duingebieden. Voor deze soort zijn geschikte eiafzetplaatsen van essentieel belang

De aanwezigheid van amfibieën en reptielen in een natuurterrein vormt een indicatie van de kwaliteit van het terrein. Gebieden met bijzondere soorten, grote aantallen of beide, zijn gebieden met hoge natuurwaarden. In dergelijke gebieden leven vaak ook bijzondere vlinders, insecten, zoogdieren en vogels die kunnen meeprofiteren van de beheersmaatregelen die genomen worden voor de herpetofauna. Beheer gericht op amfibieën en reptielen is dus natuurbeheer gericht op kwaliteitsverbetering. Daar gaat het om in de workshop.

Adders leven uitsluitend in heide en hoogveenrestanten, vaak in met pitrus en pijpenstro vergraste terreindelen (niet maaien!)

Kom ook naar de workshop!

In de workshop 'Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen' leren beheerders hoe ze bij het (huidige) beheer beter rekening kunnen houden met de herpetofauna én hoe ze hun terrein aantrekkelijker kunnen maken voor salamanders, padden, kikkers, slangen en hagedissen.

De eisen die de meer bijzondere *soorten* stellen aan hun *leefomgeving* vormen de basis voor de *maatregelen* die we bespreken tijdens de workshops.

In elke provincie wordt een workshop gehouden. Deze duurt een dag. De ochtend staat in het teken van de theorie, 's middags bekijken we één of meerdere natuurterreinen in de buurt.

Kosten?

€ 60,- per persoon inclusief lunch en materiaal, terugkomdag en slotsymposium.

Alle deelnemers ontvangen het boek 'Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen' waarin alle beheersmaatregelen tot in detail staan beschreven en geïllustreerd.

Rugstreeppadden zijn pioniers die sterk profiteren van dynamiek in het leefgebied

Meer informatie:
Stichting RAVON
Jeroen van Delft
024-3653256
natuurbeheer@ravon.nl
WWW.RAVON.nl

Veel geleerd en dan?

Na afloop van de workshop ontvangen alle beheerders een concrete 'opdracht' voor hun eigen terrein. Bij de uitvoering van het beheer ten gunste van amfibieën en reptielen kunnen echter weer nieuwe vragen rijzen. We bieden daarom de volgende ondersteuning aan de deelnemers:

- *Helpdesk*: beheerders kunnen stichting RAVON bellen met een concrete vraag.
- *Digitale nieuwsbrief*: actuele informatie over soorten en ervaringen van beheerders
- *Advies op locatie*: deelnemers hebben de mogelijkheid om (tegen kostprijs) een bezoek van een medewerker van stichting RAVON aan te vragen om ter plekke problemen en/of mogelijkheden te bekijken.
- *Terugkomdagen*: deze worden in 2008 in elke provincie georganiseerd. Op deze dag gaan we de opdrachten nabespreken en kunnen beheerders ervaringen uitwisselen. Verder is er aandacht voor wat goed gaat en wat niet.
- *Slotsymposium*: informatieve dag waarop in diverse lezingen wordt ingegaan op natuurbeheer voor amfibieën en reptielen.

Aanmelden kan door het opsturen van bijgaand formulier of via WWW.RAVON.nl

Kamsalamanders leven in kleinschalige landschappen en profiteren van aanleg en onderhoud van grote poelen

Workshopoverzicht 2007

Datum	Provincie
20 april	Groningen
11 mei	Flevoland
16 mei	Gelderland
25 mei	Noord-Holland
1 juni	Overijssel
15 juni	Zuid-Holland
22 juni	Noord-Brabant
14 september	Drenthe
21 september	Friesland
28 september	Zeeland
5 oktober	Utrecht
12 oktober	Limburg

Tekst: Edo van Uchelen en Jeroen van Delft

Foto's: Edo van Uchelen

Vormgeving: Walter Lentjes

De workshops en materialen zijn onderdeel van het project 'Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen'. Het project wordt uitgevoerd door stichting RAVON in samenwerking met vanUchelen ecologisch advies met subsidie vanuit de Regeling Draagvlak Natuur van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit.